

ב) תוספות, תוספות הרב, ספר הרב, שהובאו בתוס' דמו"ק.
הם נזכרו הרבה פעמים בתוס'. וכתב אה"ח ערך רבנו פרץ כי כוונתם לתוס' רבנו
פרץ, וכ"כ בדקדוקי סופרים מו"ק כ"ז א' אות נ'. אבל כפי הנ"ל דמחבר התוס' הוא רבנו
שמואל בהרב ר' אלחנן לא יתכן שיביא את רבנו פרץ בתור רבו.
והנה מצאתי בע"ה פתרון נכון לשאלה זו, כי כוונתם לתוס' הריב"ם, תלמיד הריב"א
ונציג בזה אינו דוגמאות:

לשון רבינו עמוד כ"ד ד"ה ה"ג
„ורבנו יב"ם פי' דלא מיבעיא ליה מנודין
ומצורעין מה הן בתכבסת דכבר פשטי'
לעיל מברייתא דתספרת מיהו אשכחנא כה"ג
לקמן דבעי מנודה מהו בעשיית מלאכה
ומייתי ת"ש מתוך ברייתא דאייתי נמי לעיל
ונשכרין לו ורבנו יב"ם פי' לקמן גבי מנודה
מהו בעשיית מלאכה דאידי דמיבעי ליה
מצורע דקאי בתיקו מיבעי ליה נמי במנודה."

1) לשון התוס' בשם הרב.
דף ט"ו א' ד"ה מנודין. ונ"ל „מנודין
ומצורעין מה הן בתכבוסת ת"ש וכו', ובספר
הרב לא הי' כתוב כל זה והיה קשה לרב למה
לא בעי ליה ותירץ דכבר אייתי לעיל הך
ברייתא דגבי תספורת ואהא הקשה לקמן גבי
עשיית מלאכה קמיבעי ומביא ברייתא דמיתניא
לעיל ונשכרין ותירץ דאגב דמצורע קאי בתיקו
קא בעי מנודה ומייתי לברייתא דלעיל."

הראש פ"א ס"י יז.
 „וכן מצאתי כתוב בשם ריב"א דאסור לתקן
 נעלים בחה"מ והביא ראיה מהא דאמרינן בפרק
 מקום שנהגו-שכן עולי רגלים כו' ומשמע דוקא
 עולי רגלים" (וכ"ה בראבי"ה עמוד 509).

הגהמ"י פ"ח מ"ו ט"ו (וע"י ס"מ ג)
 „וכ"ש לתקן ברזלי הסוס שמותר שיותר דבר
 האבד הוא וא"צ להזכירה. כן פסק בתוספות ריב"ם
 . . . (וכ"ה בדברי רבנו ח"א עמוד ע"ו).

שבלי הל"קט ה' חוה"מ ס"י רכה.
 „אין היתר במה שעושין דרך שינוי בעוגל שהרי שנינו
 אין מגיחין אות אחת אפי' בספר העזרה — וכן כתבו
 תלמידי רבנו יצחק בר' אשר זצ"ל בתוספות מועד קטן.

מהר"ם שמחות ס"י כ"ה. ובדברי רבינו עמוד ס"ו
 ד"ה ויש, ומרדכי ס"י תת"ע"ו, והגמ"י פ"י
 מאבל ה"ו. (וברא"ש ס"י כ"ו צריך להגיה).
 . . . עד הערב עד הלילה ורוחץ בצונן או ימתין עד חול
 המועד ורוחץ בחמין כן מצאתי בתוספות הריב"ם שפי' לפני
 ריב"א והקשה מאי שנא מגילוח דשרינן בשביעי שחל להיות
 ערב הרגל ותירץ דברחיצה ותכבסת שהן אסורין בתוך ז'
 החמירו טפי מבגילוח דהוי בתר שבעה.

מרדכי מ"ק ס"י תתק"ז
 . . . ולדברי ריב"ם אין
 עולה כ"א יום אחד ואף שמיני
 עצרת של סוכות אינו עולה
 לז' אם לא קברו לפני
 הרגל בחול . . .

(6) תוס' כ"ד ב' ד"ה דר"א.
 „ . . . ובסמוך פירש כענין זה הרב יום אחד לפני החג
 וחג ושמיני שלו הרי כאן כ"א יום דדוקא בהכי אומרים
 דשמיני עצרת הרי כ"א יום אבל מת ברגל שלא נהג אבילות
 קודם הרגל לא הוי שמיני עצרת כי אם יום אחד למנין שלשים
 כך נראה לי ואיני יודע הבירור כך פירש הרב.

עוד סמך להנ"ל.

או"ז ה' אבילות ס"י תל"ב והובא
 בקצרה בהג"א מ"ק פ"ג ס"י כ"ח.
 ז"ל וכבר היה מעשה באחד שמתה אשתו
 יום אחד לפני יום הכפורים והורה מורי ה"ר
 יצחק בר' מרדכי מבהם (ריב"ם) זצ"ל והתיר לו
 לבעלה לגלח בערב הסכות אף על גב דלא נהג
 שבעה ימים קודם החג אף על גב דחג אינו מבטל
 תורת שלשים אף על גב דחשיב כשבעה ימים הני
 מילי התם שלא נהג אחר הרגל [הראשון] אפי'

(2) תוס' דף י' ע"א ד"ה ההדיוט.

 עד לאחר המועד יתקלקלו ראיתי רבותי שאין
 מקילין-דבפרק מקום שנהגו משמע דוקא עולי
 רגלים מתקנין מנעלין במועד.

(3) תוס' דף י' ב' ד"ה למישקל.
 „פי' בתוספתא (בתוספות-ב"ח) דה"ה
 לדידן שמותר לתקן ברזלים דקרקע קשה
 ומתקלקל . . .

(4) תוס' י"ט א' ד"ה וטווה.
 „ומה שנהגו לכתוב בעוגל לא
 מצינו היתר וכן פירש בתוס' הרב
 בשם רבו.

(5) תוס' י"ט ב' ד"ה שאסור.

 אמרינן מקצת היום ככולו
 בשלישי ובשביעי לרבנן
 ובשביעי לאבא שאול שרינן
 על ידי מקצת היום ככולו
 — וי"ל דבאבלות שבעה
 חמיר טפי—ע"כפי' בתוספות

(7) בתוס' כ"ד ב' ש"ם.
 והקשה בתוספות הרב מה אנו צריכים
 שיהא ראש השנה כשבעה ימים בלאו הכי
 נמי מותר לגלח ערב יום כפורים דהוי קובר
 את מתו שמונה ימים קודם יום כפורים
 דבטלה הימנו גזירת שלשים (וכתב
 בעל התוס' על דברי תוס' הרב ז"ל)
 מיהו אין זה נראה שום קושיא כלל דהא
 דאמר שמונה ימים קודם הרגל בטלה ממנו

גזרת שלשים יום היינו דוקא היכא דנהג אבלות
 שבעה ימים אבל זה שלא נהג אבלות כי אם יום
 אחד לא אמרינן יום כפורים תבטל שלשים.
 (8) תוס' כ"ב א' ד"ה מהדריתו.
 . . . ובתוס' הרב פירש שהש"ס אינו
 מחלק בכך. (כלומר דהש"ס שלנו פליג על
 הירושלמי וסובר דלעולם גדול שהלך לבית
 הקברות מונה לעצמו מסתימת הגולל והאחין
 מונין לעצמן משיצא המת).

יום אחד אבל הכא שנהג יום אחד לפני
 יוה"כ הרי בטלה הימנו גזרת שבעה . . . וה"ר
 ברוך היה אוסר ולא שמעתי טעמו. עכ"ל או"ז.
 מהר"ם ס"י ע"ג.
 . . . ובתוספות רבי' יצחק בר מרדכי
 שכתב לפני רבי' יצחק בר אשר מצאתי כתוב
 וז"ל . . . ועכשיו יש לגדול הבית למנות משיסתם
 הגולל — ושאר בני הבית הנשארים מונין להם
 לאתר משעה שיוציאו את המת..."